

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av astrofilatelieksponat	Org.: HS	Side: 1 av 6

Disse retningslinjene er godkjent av delegatene i FIP-kommisjonen for astrofilateli 31. mars 2022 og av FIP-styret under det 144. FIP-styremøtet i Lugano 22. mai 2022.

Merk: Disse retningslinjene inkluderer også innholdet i SREV.

Innledning

Disse retningslinjene er utarbeidet av FIP-kommisjonen for astrofilateli for å hjelpe utstillerne med forberedelsene og dommerne med evalueringen av astrofilatelistiske eksponat.

De er ment å gi veiledning om

1. Definisjon og særtrekk ved astrofilatelieksponat
2. Prinsippene for oppbygging av eksponat
3. Bedømmelseskriterier for astrofilatelieksponat

Astrofilateli er studiet av romflyvninger og romrelaterte hendelser med filatelistisk materiale.

Det er en filatelistisk studie av de historiske, vitenskapelige og tekniske fremskritt oppnådd i utforskningen av verdensrommet. Dette inkluderer tidlig stratosfæreforskning, utviklingen av raketter og forløperne til de ulike typene romfartøy. De aktuelle prosjektene, hendelsen og romprogrammene er dokumentert.

Anvendelig filatelistisk materiale

Astrofilatelistisk materiale er enten:

Postalt-astrofilatelistisk materiale. Filatelistiske objekt som minnes en begivenhet og som har vært gjennom posten med frimerke(r), poststempel/stempler, poststempler brukt om bord, etiketter og markeringer som indikerer spesialbehandling. Det inkluderer materiale produsert i forberedelsene til hendelsen slik som vignetter, originaltegninger, essays, prøvetrykk, fargeprøver og trykkfeil.

Rakettfløyet astrofilatelistisk materiale. Filatelistiske objekt med ikke-postale stempler brukt om bord eller spesiell kansellering eller forsegling eller autentiseringssignatur(er) for å bevise at de var i en rakett eller romfartøy.

Filatelistiske objekt er frimerke(r), brev, helpost, telegrammer, militærpost, stratosfærepost, rakettpost, maritim post, pakkepost, propagandabrosjyrer, elektronisk post, brev og andre lignende former for posttjenester. I disse retningslinjene omfatter begrepet "brev" alle filatelistiske gjenstander.

Poststempler er det viktigste elementet for hvert astrofilatelistisk brev.

Brev bør være poststemplet på et postkontor i nærheten av arrangementet eller av den militære enheten som utfører prosjektet på dagen for hendelsen. Hvis postkontoret er stengt, aksepteres det at posten stemples neste åpningsdag. For hendelser som finner sted i verdensrommet, bør poststempel fra postkontoret i nærheten av det aktuelle bakkekontrollcenter eller brev fra postkontoret om bord på romstasjonen vises.

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av astrofilateli eksponat	Org.: HS	Side: 2 av 6

Brev fra hendelser

Brev som dokumenterer hendelser inkludert; oppskyting, dokking, fradokking, romvandring, landing, avbrutte oppskytinger, prøveoppskytinger og mislykkete oppskytinger kan vises.

Stempler som dokumenterer oppskytinger og landinger bør kun vises fra postkontoret i nærheten av oppskytingen eller landingen med nøyaktig dato for hendelsen. I tilfelle romfartøy brenner opp eller krasjer, er poststempleet til postkontoret i nærheten av bakkekontrollsentret eller krasjområdet akseptabelt.

Brev med et poststempel fra fasiliteter som støtter romfart inkludert; sporingsstasjoner, primære/ sekundære bergingsskip, fly, redningshelikoptre og andre støttende fly kan vises hvis de er poststemplet under oppdraget. I mange tilfeller bruker disse fasilitetene offisielle cachets, og disse foretrekkes.

Brev som dokumenterer testing, tekniske, organisatoriske eller politiske milepæler for romflyvninger eller romprogrammer kan inkluderes. Dette inkluderer viktige møter, lanseringer og tilbakekallelser, samt ferdigstilling og leveranse av nøkkelkomponenter til raketter og romfartøy. Denne typen materiale bør imidlertid ikke dominere. Der det praktisk talt ikke finnes noen brev fra hendelsen (f.eks. tidlig Peenemünde, sovjetisk eller kinesisk militærpost), bør brevet ha en dato så nær hendelsen som mulig. Hvis riktig dato kun kan illustreres på denne måten, tillates en plassering lenger unna enn nærmeste postkontor.

Frimerker, helpost og særstempler

Frimerker eller helpost utstedt av postadministrasjonen i et land som er involvert i den avbildede romhendelsen innen 12 måneder etter hendelsen. De bør ikke ha en ordlyd som fremhever et jubileum. I unntakstilfeller, når det ikke finnes annet materiale, er frimerker senere enn 12 måneder eller jubileumsutgaver akseptable, men de bør alltid være fra landet som er involvert i hendelsen og støttes av en grundig begrunnelse.

Der det ikke finnes noen brev for hendelsen med korrekt dato, kan man benytte særstempler fra et postkontor i et land som er involvert i arrangementet innen 12 måneder etter hendelsen. Førstedagsstempler bør ikke vises med mindre datoen sammenfaller med hendelsen. Denne typen materiale bør ikke dominere.

Rompost

Filatelistisk materiale fløyet ombord på minst ett romfartøy. Den må være stemplet om bord med riktig postal merking (poststempel om bord, cachet(er) (påtrykk/stempel på brev) eller autentiseringssignatur(er)). Rompost kan være signert av besetningsmedlemmer eller hele besetningen som oppholder seg i rommet.

Prinsipper for oppbygging av eksponat

Et astrofilatelistisk eksponat bør ha en klar begynnelse, et sentralt tema og en logisk slutt.

Eksponatet må inneholde et introduksjonsark eller tittelark som skal inneholde:

- Tittelen på eksponatet
- En beskrivelse av formålet med eksponatet

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av astrofilateliexponat	Org.: HS	Side: 3 av 6

- En beskrivelse av omfanget av eksponatet (hva som er inkludert og hva som er utelatt)
- En plan over strukturen til eksponatet – kapitler eller seksjoner (ikke en "ramme for ramme" eller "ark for ark"-beskrivelse)
- Kort, presis og relevant generell informasjon om emnet
- En liste over den viktigste litteraturen, personlig forskning eller nettstedreferanser

Hoveddelen av eksponatet bør bestå av en logisk og sammenhengende sammenstilling av materiale for å illustrere en eller flere eller en undergruppe av kategoriene angitt nedenfor.

1. Forløpere til rakettflyvning {rakettpost, stratosfæreballonger, raketttutvikling}
2. Ubemannede romprogram(er) {nasjonale, internasjonale eller ikke-statlige}
3. Bemannede romprogram(er) {nasjonale, internasjonale eller ikke-statlige}
4. Historie om romutforskning fra forløpere til romstasjoner

Enrammes astrofilateliexponat

Et enrammeseksponat av astrofilateli er ment å være et eksponat for et veldig begrenset emne.

Hvis eksponatet kan vises i mer enn én ramme, er det ikke et egnet emne.

Et utvalg objekter fra et flerrammes eksponat kan være egnet, bare hvis utvalget fullstendig kan behandle et naturlig undertema av eksponatet innenfor én ramme. Et utdrag fra et flerrammes eksponat som viser bare de beste gjenstandene ("cherry-picking") fra et flerrammes eksponat er ikke passende.

Bedømmelseskriterier for astrofilateliexponat

	Bedømmelseskriterie	Poeng	Referanse til GREV
1	Behandling	20	GREV, Art. 4.5
2	Filatelistisk betydning	10	GREV, Art. 4.6
3	Filatelistisk og annen relatert kunnskap, personlige studier og forskning	35	GREV, Art. 4.7
4	Tilstand	10	GREV, Art. 4.8
5	Sjeldenhet	20	GREV, Art. 4.8
6	Presentasjon	10	GREV, Art. 4.9

Utstillere bør være klar over behovet for å vurdere nøye de ulike aspektene som kombineres for å maksimere bedømmelsen et eksponat kan oppnå.

Nedenfor er det gitt noen indikasjoner på de grunnleggende elementene som ligger til grunn for hvert enkelt kriterium.

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av astrofilateliexponat	Org.: HS	Side: 4 av 6

Behandling (20 poeng)

Behandling av eksponatet gjenspeiler i hvilken grad utstilleren kan skape et balansert eksponat som er karakteristisk for det valgte emnet. En logisk progresjon som er enkel å følge og en tydelig kortfattet teksting vil hjelpe jurymedlemmene å anerkjenne eksponatet. Ved vurdering av behandling vil jurymedlemmene kontrollere at uttalelsene i innledning og plan er tilstrekkelig representert i eksponatet.

Behandlingen av eksponatet vurderes på om:

- Tittelsiden til eksponatet viser formålet med eksponatet, definerer omfanget, forklarer planen og strukturen og viser jurymedlemmene til den viktigste litteraturen/referansene for det valgte emnet.
- Emnet er valgt for å gjøre det mulig å vise et riktig balansert eksponat på tilgjengelig plass.
- Innholdet gjenspeiler tittel, formål, omfang og plan.
- Det er en logisk fortelling, skapt med tekst og materiale, med god balanse mellom de ulike delene av eksponatet.
- Overskriftene støtter forståelsen av behandlingen.
- Det er god balanse mellom de ulike delene av eksponatet.
- Det er et naturlig start- og slutt punkt for eksponatet.
- Fullstendigheten av materialet vist i forhold til omfanget av eksponatet, med forløpere der det er aktuelt.
- Det er ikke duplisert materiale.
- Hovedfokus er på brev fra hendelser. Frimerker, helsaker og særstempler dominerer ikke.
- Teksten ved hvert objekt dekker nøkkelaspekter av de tekniske dataene, datoene, stedet og formålet eller oppdraget til romfarkostene, inkludert de spesielle aktivitetene til astronautene og kosmonautene, nyttebelastningene og involverte vitenskapelige eksperimenter.

Valg av materiale er en viktig faktor ikke bare for vurdering av behandling, men også kunnskap. Utstiller kan utelate materiale som er av mindre betydning. Generelt kan det vanlige materialet i et program representeres av en symbolsk visning av et eksempel, mens det bedre materialet i det samme prosjektet bør vises i dybden. Dommerne vil anerkjenne at denne behandlingen viser utstillers kunnskap om materialet.

Filatelistisk betydning

"Betydningen" av et eksponat bestemmes av både betydningen av det faktiske eksponatet i forhold til det valgte emnet og den overordnede betydningen av dette emnet innen astrofilateli.

Ved vurdering av betydningen av eksponatet tas det hensyn til:

- Hvor vanskelig er det valgte området å samle?
- Betydningen av det valgte området i forhold til hele verdens astrofilateli
- Betydningen av det valgte området i forhold til det spesifikke romprogrammet eller emnet
- Betydningen av materialet som vises i forhold til det valgte området

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av astrofilateliexponat	Org.: HS	Side: 5 av 6

- Hvor mye av nøkkelmaterialet til det valgte emnet er til stede

Filatelistisk og annen relatert kunnskap, personlige studier og forskning

Filatelistisk og annen relatert kunnskap demonstreres av elementene som er valgt og deres forklaringer. Personlig studier demonstreres ved riktig analyse av elementene. Personlig forskning demonstreres ved presentasjon av nye fakta knyttet til det valgte emnet.

Kun kunnskapen, studien og forskningen som er dokumentert av objektene i eksponatet kan bedømmes, men informasjonen som gis bør ikke overvelde det filatelistiske materialet som vises.

Filatelistisk og annen relatert kunnskap om eksponatet demonstreres av:

- En fullstendig og nøyaktig forståelse av emnet.
- Godt utvalg av objekt som gjenspeiler god kunnskap om det valgte området.
- Nøyaktig beskrivelse av materiale med forfalskninger, endringer, tilbakedatering eller reparasjoner tydelig angitt.
- Sjeldenhetsuttalelser ("En av X registrert") nevner kilden. Uttrykk som "Unik" eller "Veldig sjelden" brukes ikke.

Personlig studie og forskning i eksponatet demonstreres av:

- Nøyaktighet og hensiktsmessighet ved teksting av viktige flyvningsdetaljer, tekniske data og formålet med oppdraget.
- Kunnskap om forløpere, teknisk utvikling og kronologi av hendelser demonstreres
- Forskning og nye funn gis full dekning i samsvar med deres betydning
- Hensiktsmessig bruk av eksisterende litteratur innenfor området

Det er urealistisk å kreve at en utstiller skal utvikle nye funn i et sterkt studert og forsket område. Slike eksponat vil ikke bli straffet for manglende personlig forskning, men det vil telle positivt dersom utstilleren har klart å komme med nye funn.

Tilstand (10 poeng)

Tilstanden til eksponatet demonstreres av:

- Materialet er generelt i god stand, hvis det er tilgjengelig
- Fine og klare kanselleringer der det er mulig
- Hvis et objekt har blitt reparert eller manipulert, må det beskrives som sådan
- Tilstanden til vanlig og moderne materiale bør være upåklagelig. Unntak er objekter som stammer fra en ulykke, krasjlanding eller en annen uregelmessig hendelse.
- Utstillere oppfordres til å vise unikt eller svært sjeldent materiale som ikke er i god stand, men advares mot å inkludere vanlige gjenstander i lignende tilstand

Sjeldenhet (20 poeng)

Sjeldenhet er den relative knappheten (ikke verdien) av de filatelistiske objektene som vises. Eksponatets sjeldenhet er evaluert på:

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av astrofilateliexponat	Org.: HS	Side: 6 av 6

- Vanskeligheten med å få tak i det relevante og interessante materialet som vises
- At de fleste passende sjeldne objektene vises
- At vanlig materiale ikke dominerer eksponatet
- Eksponatet ville være vanskelig å duplisere

Presentasjon (5 poeng)

Presentasjonsmåten skal vise materialet best mulig og balansert både på arket, i rammen og gjennom hele eksponatet.

Presentasjonen av eksponatet er evaluert på:

- God balanse i rammene og de enkelte sidene, med variasjoner i oppsettet mellom sidene.
- God bruk av siden med ikke for mye mellomrom på sidene.
- Nøye montering
- Tekstingen er klar, kortfattet og relevant for det valgte materialet og for emnet for eksponatet.
- Overlapping av objekter er akseptert, men å skjule viktige deler bør unngås.
- Illustrasjoner er ikke for dominerende, og fotokopier må være minimum 25 % forskjellige i størrelse fra originalen.

Det skal ikke gjelde noen fordel eller ulempe om teksten er håndskrevet, maskinskrevet eller trykt. Sterkt farget blekk og fargede albumsider bør unngås.

Avsluttende bestemmelser

Disse retningslinjene er ikke ment å gi et svar på alle mulige utstilleres spørsmål; likevel håper vi at disse rådene vil hjelpe juryen og utstilleren til å bedre forstå reglementet.

I tilfelle avvik i teksten som følge av oversettelse, skal den engelske teksten ha forrang.